

OBČASNÍK

ČLOVĚK V TÍSNI

PLZEŇ

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

začínáte číst druhou verzi mého tradičního úvodníku. Byl jsem upozorněn, že ta první by mohla vyznít povýše-necky, neuctivě.

Ty, kteří se obávají i několika tisíc utečenců natolik, že volají, ať táhnou, protože zde pro ně místo není, jsem původně přirovnal k pomyslým prasatům v žitě, co zapoměla, že mají násobně více, než potřebují a než se dostává válečným uprchlíkům žijícím už několik let ve stanu někde u syrských hranic. A proto by se mohla alespoň symbolicky rozdělit. Asi jsem

také podlehl strachu, příliš popustil uzdu své frustraci z toho, že tři pětiny české společnosti nechtějí, aby naše země poskytla útočiště lidem v nouzi, i když prchají před válkou. Srdce většiny zůstávají i tváří v tvář záběrům rozbombardovaných syrských měst a utopených dětí zavřená. Báł jsem se, že takto jasná vůle držet si potřebné od těla, znamená všeobecnou ztrátu úcty k lidskému životu. Skutečnost, že postoje k přijímání migrantů a soužití s nimi jsou v našem malém, klidném a etnicky extrémně homogenním Česku z celé Evropy nejvypjatější, snad vysvětluje strach z neznámého, hojně živený médii. Ta místo aby řešila, jaké jsou naše reálné možnosti pomoci nebo společného soužití, zveličují rizika a vzájemné odlišnosti, napovídají důvody, proč se bát. Prý se to slabým společenstvem (nebo nesamozřejmým národům, jak říká Václav Bělohradský) stává.

Naopak, s největší mírou soucitu a vůle pomoci se setkáváme u těch, kteří nejproblematičtější místa a lidi osobně navštívili. Je nesmírně povzbuzující, že se v ČR, Plzeňáky nevyjímaje, našly i přes převládající odpor tisíce dobrovolníků, kteří se rozhodli všeho nechat a pomoci. Další se snaží přispět peněžními dary i sbírkami oblečení.

Pomineme-li akutní humanitární krizi, o pomoc volají i jiné dobrovolnické programy. Prostřednictvím krátkého rozhovoru s dobrovolníkem připomínáme ten věnovaný podpoře vzdělávání. Směrem ke sbližování i většímu porozumění mezi lidmi v různé sociální situaci funguje perfektně.

Bohaté Vánoce!

Aleš Kavalír, ředitel pobočky

VAŠEK ZŮSTAL NA BĚŽNÉ ŠKOLE

Důležitou součástí naší práce s dětmi je snaha zlepšit jejich školní prospěch, udržet je na běžné základní škole a zmenšit tak pravděpodobnost jejich budoucího neúspěchu na pracovním trhu. V této oblasti narážíme na překážky, jejichž překonání vnímáme jako potvrzení úspěšnosti naší práce.

Příkladem může být příběh dvanáctiletého Václava. Chlapci pomáháme již druhým rokem. Spolupráce začala ve čtvrté třídě. Václav měl málo sebedůvěry, báł se číst, psát, malovat, měl výrazné problémy snad ve všech předmětech. Matka má základní vzdělání, s některými úkoly mu nedokáže pomoci. „Pro Vaška jsme zajistili pravidelné domácí doučování, vedle toho dochází do našeho školního klubu,“ upřesňuje Jitka Kylišová, koordinátorka programu podpory vzdělávání.

Václavovi byla diagnostikována lehká mentální porucha. Ve škole měl stanovený individuální vzdělávací plán. „Na společných schůzkách s pedagožkou se ukazovalo, že je

Vášek vzhledem k diagnóze nadměrně přetěžován. Dodržování stanoveného vzdělávacího plánu bylo jen formální,“ upřesňuje Jitka Kylišová. Chlapec navíc začal ve třídě hodně zlobit, neměl dobré vztahy se spolužáky. Postupně ztrácel o učení zájem a začal hodně marodit.

Rodiina navíc řešila problém s bydlením a stěhovala se nejprve do holo-bytu a poté na ubytovnu. „Dvě místnosti bez vlastní kuchyně a sociálního zařízení, vybavení takřka žádné, po zdech plíseň,“ popisuje podmínky bydlení pětičlenné rodiny Jitka Kylišová. Samotné prostředí a z něj vyplývající pocity rozhodně nepřispěly k větší motivaci ke školní přípravě.

Na schůzkách ve škole se matka od třídní učitelky, ředitelky a výchovné poradkyně dozvídala, že syn nemá o učení zájem a chce dostávat pětky. „Po další přetahované o úpravě podmínek vzdělávání se loni před prázdninami dozvěděla, že na konci školního roku není na úpravy vhodný čas,“ popisuje Jitka

Kylišová. Místo toho byl školákovi uměle zvednut prospěch o jeden stupeň. V té době již matka neměla moc sil čelit tlaku školy na přeřazení do praktické školy.

S podporou našich pracovníků nakonec Vojta ve škole přeci jen zůstal a v září nastoupil do páté třídy. Hned na začátku školního roku nastal zlom. „Díky novému vyjádření psycholožky se podařilo vyjednat přidělení asistenta pedagoga. To přineslo úlevu nejen rodině ale, předpokládám, i škole. S podporou asistenta může Vašek dál chodit do stejné třídy a lépe zvládat výuku,“ vysvětluje Jitka Kylišová. Pracovnice dodává, že podpora rodiny pokračuje i nadále. Posun chlapce je patrný – neobává se již vyjadřovat, víc si věří a to, co umí, dokáže prezentovat.

V uvedeném příběhu pomohla vytrvalost rodiny a důsledné trvání na naplnění zákonných nároků. Bez nich by rodina pravděpodobně nátlaku školy podlehla a chlapec by již navštěvoval praktickou školu.

ÚSPĚCHY V BOJI SE ŠMEJDY

I přes některá dílčí opatření byznys s dluhy v ČR i nadále kvete. Dlouhodobě upozorňujeme na nejhorší „šmejdské“ aktivity, mimo jiné na nebezpečí podpisu smlouvy, která je opatřena tzv. rozhodčí doložkou. V případě problému se splácením u těchto smluv neposuzuje např. neuvěřitelně vysoké smluvní pokuty soud ale rozhodce. O jeho nezávislosti je možné pochybovat, neboť je finančně závislý na přísunu sporů věřitele. Rozhodce tak obvykle požehná i těm nejhorším praktikám, které by soud zrušil.

Radost máme z nedávno řešeného případu, ve kterém figurovala rozhodčí doložka. „Společně s klientem jsme se obrátili na Kancelář finančního arbitra, jehož rozhodnutí jsou stejně závazná jako rozhodnutí soudu a právě v takových případech nabízí pomoc,“ uvádí Mi-

chala Baslová. Finanční arbitr smlouvu o úvěru označil za neplatnou z důvodu nesrozumitelnosti a z důvodu rozporu s dobrými mravy. „Je možné, že se úvěrová společnost ještě odvolá k soudu. Věříme ale, že soud rozhodnutí arbitra potvrdí a klienta definitivně závazku zbaví,“ doplňuje dluhová poradkyně.

Potěšitelná jsou i rozhodnutí soudů, která se nyní nově objevují a zpětně ruší rozhodčí nálezy. „Státní moc snad již přestává pouze krčit rameny nad neetickým jednáním byznysmenů s bídou. Lidé splácející horentní částky na základě výroku rozhodce tak mají díky soudním rozhodnutím novou naději. Všem, kdo jsou zadluženi a na potvrzení jejich údělu se podílel rozhodce, doporučuji, aby se obrátili na odbornou pomoc a následně na soud,“ vyzývá Michala Baslová.

BYZNYS S DLUHY VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH

V uplynulém období jsme se setkali s dalším případem byznysu s dluhy, který je navázán na veřejné služby. Jde o provoz plzeňské protialkoholní záchytné stanice, kterou pro Plzeňský kraj smluvně zajišťuje společnost Městská poliklinika Plzeň, s.r.o. Jejím stoprocentním vlastníkem je pan Cink, který je zároveň advokátem společnosti Plzeňské inkasní družstvo vymáhající dluhy za pobyt na záchytce.

Stavem a praxí záchytných stanic se zabývala i veřejná ochránkyně lidských práv. „Z její zprávy vyplývá, že je plzeňská praxe výjimečná

tím, že je zde jediná záchytná stanice v ČR zajišťována soukromou společností a jsou zde nejvyšší poplatky za hospitalizaci,“ uvádí dluhová poradkyně Vlastimila Feistingerová. V jiných městech se platí např. i méně než tisíc korun, v Plzni je to 4.500Kč. Kalkulace ceny přitom zůstává v utajení a kraj ji neprozradil ani ombudsmance.

„V případě, že zachycený občan neuhradí částku na místě, podepisuje uznání dluhu obsahující mimo jiné námi obecně kritizovanou rozhodčí doložku a navíc zajišťovací směnku,“ upozorňuje Vlastimila

Feistingerová. Nad nepřiměřeností tohoto postupu se pozastavuje i ombudsmanka, která upozorňuje na neschopnost zachycených osob dostatečně vyhodnotit dopady a možná rizika.

Je třeba si uvědomit, že jsou v zařízení často hospitalizováni lidé v sociální nouzi. Když dluh ve stanoveném termínu neuhradí, rozbíhá se kolotoč, na jehož konci je dluh převyšující 30 tis. Kč (podrobně viz obrázek zachycující příklad jednoho z našich klientů). „Na vymáhání pohledávek se podílí osoba provozovatele záchytky. Jedna a ta samá osoba – pan Cink – tak generuje na vzniklé pohledávce další zisk. Následná exekuce a tedy i odměna pro exekutora je navíc rozdělena do dvou částí. Jedna zahrnuje původní dluh, pokutu věřiteli a odměnu za právní služby, druhá pak odměnu pro rozhodce,“ vysvětluje systém dluhová poradkyně.

Úřad veřejné ochránkyně lidských práv se pozastavuje nad tím, že plzeňská praxe může nahrávat celkové svévoli ze strany stanice. „Platbu nejasně stanovené ceny považuje ochránkyně za veřejnoprávní. Na vymáhání dlužné částky je pak nabalen další 'byznys'. Obdobné případy nás mrzí asi nejvíce. Veřejná správa, v tomto případě samospráva jako objednatel služby, toleruje neúměrné zadlužování občanů. Výmluvné je srovnání s ostatními zařízeními. Žádné není tak drakonické jako to plzeňské,“ konstatuje Vlastimila Feistingerová.

Městská poliklinika Plzeň
(majitel Pavel CINK)

Plzeňské inkasní družstvo
(advokát Pavel CINK)

prodej

Mgr. Ing. Pavel CINK, advokát

PARAZITNÍ MODEL

ZÁCHYTKA
4 300 Kč

POKUTA VĚŘITELE
3 290 Kč

PALMÁRE VĚŘITELE
3 630 Kč

ODMĚNA ROZHODCE
Rozhodce: Štekli
3 630 Kč

1. EXEKUCE
8 349 Kč
(11 220 Kč)

2. EXEKUCE
8 349 Kč
(5 400 Kč)

33 318 Kč

1. exekuce (4 300 + 3 290 + 3 630): exekutorka WOLFOVÁ
2. exekuce (5 400): exekutor PARASKA

JE TO DOBRÁ ŠTÁVA DO ŽIVOTA!

ROZHOVOR S DOBROVOLNÍKEM NAŠEHO PROGRAMU PODPORY VZDĚLÁVÁNÍ

Dobrovolnickou práci má mnoho lidí spojenou výhradně se studentským věkem. Může to vypadat jako nemožné - mít práci, rodinu a přes všechnu spoustu starostí ještě pravidelně každý týden bezplatně pomáhat. Naš dobrovolník Standa (43 let) k tomu uvádí - „nemám s tím problém, protože mě to baví“.

Co Vás přivedlo ke spolupráci s naší organizací?

Vnímám to tak, že mohu dát něco společnosti zpět. Nemyslím tím státu, ale konkrétním lidem. Myslím, že když můžu pomoci nasměřovat konkrétního mladého člověka, tak to má pro něj i pro mě velkou hodnotu. A právě to mě k dobrovolnictví přivedlo - zajímal jsem se o to, kde můžu něco dát.

Je to těžké se po práci přesvědčit k tomu jít ještě doučovat?

Nemám s tím žádný problém, protože mě to baví. Je to zas úplně něco jiného než v práci a já jsem rád mezi lidmi. Mně to nijak nepřekáží, naopak naplňuje mě to. To není úsilí, jako když se člověk pachtí za výdělkem. Lidi si myslí, že je to stojí práci, čas, že je to zbytečná energie. Já si myslím, že to je ale špatný pohled, který nám ubližuje. Myslíme si, že přijdeme o nějaký čas, pak si začneme myslet, že je to stejně zbytečné. Já ale nevěřím na zbytečné věci.

Koho a co doučujete?

Doučuji děti necelý rok v Rokycanech. Nejprve jsem doučoval jedno dítě, teď doučuji dva sourozence 11 a 14 let. Doučuji zejména předměty, které dělají potíže snad všem dětem - češtinu a matematiku. Děti ty předměty nebaví, přijdou jim nezajímavé. Když v nich nevidí smysl, tak je učení jen dřina a cítí to jako nátlak. Po škole pak udělají logickou věc - hodí aktovku za dveře a jdou se bavit s kamarády. Je to tou nezajímavostí a je těžké je pak přimět, aby se na učení soustředily. Potřebují zaujmout a vnímat učení jako hru.

Nevnímám problém v samotném učení. Problém je v postoji k němu. Děti ho mají příliš negativní, chodí do školy jenom proto, že musí a jsou z toho stejně nešťastní jako rodiče, kteří musí chodit do nějaké práce. Dospělý ale má většinou na výběr, že může změnit práci. Dítě nemůže změnit vůbec nic. Když mají takový špatný postoj ke škole, tak je pro ně samozřejmě problém dělat úkoly a učit se. Dostávají pak poznámky a pětky. To ale neznamená, že jsou ty děti hloupé, to je jen odraz našeho postoje k hodnocení jejich chování.

Můžete přiblížit, jak celá spolupráce probíhá?

Nejprve jsme se sešli s pracovníci organizace, bavili jsme se o mých představách a možnostech - jak staré děti bych chtěl doučovat, jestli mohu dojíždět a jaké mám další možnosti. Poté mi pracovnice navrhla konkrétní dítě, sešli jsme se v rodině, seznámili se a dohodli konkrétní pravidelné časy doučování. Na první hodinu se mnou šla ještě pracovnice organizace a pak už jsem doučoval sám. Doučuju každý týden dvě ho-

diny. Dobrovolník se také schází s učitelem, právě teď mám takovou schůzku naplánovanou.

Zjistil jste při doučování, že jste něco od školních let zapomněl?

Musím říct, že když jsem při doučování češtiny naražil na rozbor vět a společně jsme řešili, co je podmět, přísudek atd., tak jsem si uvědomil, že jsem to celé zapomněl. Vlastně jsem si trochu myslel, že už se to ani neučím a trochu mi mrzí, že tuto látku po dětech ve škole tak striktně vyžadují. Škoda, že ve škole není prostor pro něco zajímavějšího. Kdyby se třeba děti více učily etiketu, mělo by to podle mě větší efekt. Ale to je samozřejmě jenom můj názor. Probíranou látku musím respektovat a společně s dětmi se učíme i tyto věci.

Jaký jste byl Vy sám jako školák?

Já jsem moc motivace neměl, ale základní školu jsem zvládnul díky tomu, že mi stačilo poslouchat ve škole a já si to naštěstí vše pamatoval. A taky to bylo tím, že ke mně měli učitelé postoj, že jsem chytré dítě. Když naopak učitel vnímá někoho jako hloupé dítě, tak má problém a často nemá sílu dokázat, že to tak není. Já jsem z vesnické školy a mně tam všichni říkali, že jsem chytrý. Já se tak vlastně vůbec neučil. Pak to ale bylo špatné na střední škole, tam se to pěkně zhouplo.

Co na Vaší dobrovolnickou činnost říkají lidé z Vašeho okolí?

Část lidí říká 'jo, to je zajímavé, to je dobré'. Ale najdou se samozřejmě i lidé, kteří mi říkají, že ztrácím čas, že se mám raději věnovat svým dětem. Nesnažím se ale nikoho přesvědčovat, že dělám dobrou práci. O tom jsem přesvědčený já. Asi je to také o vzorech, jestliže někomu rodiče říkali 'starej se o sebe a nehas, co tě nepálí', tak ti lidé vlastně nemají ani na výběr, protože to mají od dětství tak zažitě, že už o tom ani nepřemýšlí.

Co byste vzkázal lidem, kteří přemýšlejí, že by se také do našeho programu zapojili jako dobrovolníci?

Každý člověk se nad sebou může zamyslet, jestli je šťastný nebo ne. Jestli je spokojený a jestli prožívá život s nějakým naplněním. Nebo jestli je to dřina a nuda. Jaký vlastně ten život je. Když by to někdo chtěl měnit, tak prostě podobná pomoc nic nestojí. Můžu se stát dobrovolníkem a něco udělat pro druhého člověka, ta změna je obrovská. Nejen že někomu něco dáte, ale Vy tím neuvěřitelně získáte.

Neočekávejte zázraky, ale můžete se těšit na změny. I když ve své profesi pomáhám už léta, mě samotného to překvapilo. Je to lepší než deci slivovice. Úplně Vás to nabije. Když odcházíte od dítěte, tak nepotřebujete znát smysl vesmíru, ale cítíte se spokojený. A to je dobrá štáva do života.

**STAŇTE SE DOBROVOLNÍKEM
v našem programu podpory
vzdělávání!**

Více informací: clovekv tisni.cz/plzen

STRACH

V tomto čísle občasníku jsme chtěli otisknout rozhovor se členy rodiny, která žije v jednom z měst Plzeňského kraje. S dětmi jsme se chtěli bavit o tom, jak se jim vede ve škole, jaké předměty jim přinášejí největší starosti a jaké lumpárny s kamarády provedly. Rodičů jsme se chtěli ptát, jak se jim daří v práci, jaké je z jejich pohledu město, ve kterém žijí. Prarodiče jsme zas chtěli poprosit, aby zavzpomínali na své mládí.

Z rozhovoru ale sešlo. Důvodem nebyl stud, nechuť nechat nahlédnout do rodinného soukromí, ale strach. Jindy usměvavá matka naší kolegyni hodně rozrušená prosila, abychom od záměru ustoupili. Že na sebe nechtějí upozorňovat a mají strach, jak by na členy rodiny po zveřejnění rozhovoru reagovali lidé z okolí. A kde se ten strach vzal? Rodina žije v ČR už několik let, původně však žila v Sýrii.

Strach rodiny pramení z reakcí obyvatel ČR na současnou migrační vlnu. Je příznačné, že za těmito reakcemi stojí také strach. V trapnějších případech strach z toho, že nám „cizáci“ seberou naše vánoční stromky. V těch smutnějších pak strach z nově příchozích, kteří přišli zneužívat sociální systém, krást a možná i zabít. Ze zrušeného rozhovoru jsme mohli zjistit, jak je tato představa mylná.

SUČITELI O MIGRACI, TERORISMU I NÁBOŽENSTVÍ

Seminář věnovaný uvedeným tématům zahájí třetí běh vzdělávacího kurzu pro učitele s názvem SVĚT PODLE DEMOKRACIE. Unikátní kurz byl vytvořen již před třemi lety a od té doby se jej zúčastnilo přes 30 pedagogů. „Naše obavy, jestli je jeho obsah stále zajímavý a aktuální, rozptýlily události posledních měsíců, velké množství utečenců, teroristické útoky, obavy z islámu i o budoucnost Evropy,“ vysvětluje pokračování kurzu jeho koordinátorka Monika Hertlová.

Pro pedagogy je připraveno 15 lekcí, které budou po úvodním setkání moci studovat formou e-learningu. Kromě uvedených témat kurz obsahuje lekci o nacionalismu, globalizaci, sociálním vyloučení nebo evropské integraci. Učitelé se mohou těšit na množství textů, audionahrávek nebo videí. Je pro ně připravena i řada metodických materiálů, které jim mohou usnadnit zařazení témat do výuky. Kurz je akreditovaný u Ministerstva školství a nabízíme jej zdarma.

„Zájemci o kurz mohou další informace získat na webových stránkách www.svetpodledemokracie.cz, kde najdou mimo jiné přihlášku, doplňující informace i ukázkovou lekci,“ doplňuje Monika Hertlová. Učitelé se mohou do aktuálního běhu kurzu Svět podle demokracie hlásit do konce ledna 2016, samotné vzdělávání začne v únoru 2016. Případné dotazy mohou zájemci posílat na: monika.hertlova@clovekvtsni.cz.

SKUTEČNÝ DÁREK

Nekupujete na Vánoce voloviny, koupili jste osla? Dárkové certifikáty na pomoc lidem z chudých rodin v rozvojových zemích mají již pod stromečkem tradici. Víte ale, že můžete pořídit i dárkový certifikát, díky kterému zajistíme měsíc doučování anebo první knížku pro dítě z chudé rodiny v ČR? V rámci kampaně Skutečný dárek mohou dárci zakoupit také certifikáty, jejichž výtěžek bude využit na zajištění tuzemských programů podpory vzdělávání. Prostředky z veřejných zdrojů, které dokážeme sehnat, totiž na zajištění podpory znevýhodněných dětí nestačí.

„Díky darům jsme mohli udržet i v letošním roce program podpory vzdělávání v Plzeňském kraji. Mohli jsme tak zajistit provoz školních klubů, volnočasové aktivity a doučování šedesátky dětí. Část prostředků směřovala i na zajištění chodu našeho předškolního klubu, který provozujeme v Rokycanech. V rámci toho-

to klubu jsme podpořili dvacítku dětí,“ vypočítává Aleš Kavalír, ředitel regionální pobočky.

Z darů jsou hrazeny školní pomůcky, část provozních nákladů, ale i volnočasové aktivity jako například společné výlety. Význam podobných akcí spatřujeme v tom, že se děti zábavnou formou dozvědí řadu informací a podívají se na zajímavá místa. „Některým lidem mohou připadat naše aktivity jako úplně normální věc. Je třeba si ale uvědomit, že řada rodin na podobné výlety své děti například z důvodu nedostatku finančních prostředků nikdy nevezme. Právě pro tyto děti jsou podobné zážitky velmi důležité,“ uzavírá Aleš Kavalír.

Podrobnosti o sbírce Skutečný dárek, návod na koupi dárkových certifikátů a informace o tom, jak pomůže Váš dar, najdete na www.skutecnydarek.cz.